

MÅNADENS SJUKDOM

PMWS

PMWS står för post-weaning multi-systemic wasting syndrome. Namnet beskriver sjukdomen, en avmagring efter avvänjning med skador i flera av kroppens organ. PMWS finns i hela världen. Orsaken är ett circovirus, PCV2, i kombination med någon/några utlösande faktorer, en så kallad *multifaktoriell* sjukdom. T. ex. kan infektion med andra virus (parvovirus eller PRRS) eller negativa miljöfaktorer som t.ex. bristande råmjölksintag eller ärftliga faktorer ha betydelse. Ett närbesläktat virus, PCV1, är känt sedan länge men orsakar inte sjukdom. PCV2 upptäcktes i slutet av 90-talet. Det finns tre kända former, PCV2a, b och c, varav c bara hittats i arkiverade prov. PCV2a var vanligast före 2000-talet, medan PCV2b numera är vanligare. Båda kan framkalla sjukdom. Spridningen av PCV2b i början av 2000-talet sammanföll med att allvarligare symptom sågs ute i besättningarna.

De flesta PCV2-infektioner förlöper *subkliniskt*. Klinisk sjukdom kan variera beroende på vilka organ som drabbas; PMWS, porcine dermatitis and nephritis syndrome (PDNS), PRDC, eller dräktighetsstörningar. Sjukdomen kan ge ett kraftigt nedsatt immunförsvar med sekundära infektioner. Virus sprids bland de nyfödda smågrisarna och mängden virus ökar successivt, samtidigt som antikropparna från råmjölken minskar. Vid avvänjning kommer några grisar att ha så låga antikropps nivåer och så mycket virus, att de utvecklar PMWS. Vanligen insjuknar tillväxtgrisar och unga slaktsvin. Mest symptom ses i ny-infekterade besättningar där upp till 60 % av djuren kan insjukna, varav < 20 % kan dö. Symptomen innefattar kraftig avmagring, blekhet, andningssvårigheter, diarré och ibland, gulsot. Förstorade ljumsk- och buklymfknotor är vanligt. En speciell form är PDNS som drabbar enstaka slaktsvin vilka får rödfläckig/prickig hud, njurskador, kraftig allmänpåverkan och med hög dödlighet. PCV2-infektion anses även kunna orsaka sena aborter och hjärtskador hos fostren, men sambandet är oklart.

Diagnosen PMWS ställs utifrån vissa kriterier: Problem med avmagring och nedsatt tillväxt i besättningen och en ökad dödlighet bland tillväxtgrisar och/eller slaktsvin, samt obduktion med påvisande av typisk mikroskopisk bild. PDNS diagnosticeras baserat på typiska hud- och njurskador. Reproduktionsproblemen diagnosticeras utifrån problem med sena aborter och hjärtskador hos fostren med påvisande av circovirus i hjärtmuskulaturen.

Vaccin mot PCV2a ger skydd även mot PCV2b. Grisar som fötts efter suggor med låga nivåer av antikroppar löper större risk att utveckla PMWS varför suggorna bör vaccineras. Virus tas upp via mun och tryne och kan utsöndras via alla typer av kropps-sekret inklusive sperma. Det kan även passera över moderkakan till fostren. Det sprids effektivt vid direktkontakt mellan grisarna och dessa kan bära på virus i minst ett halvår. Viruset förekommer naturligt bara hos gris, men har även hittats hos möss och råttor inne i grisbesättningar. Virus klarar höga temperaturer men är känsligt för flera olika desinfektionsmedel.

Kontaktuppgifter:

Magdalena Jacobson
Box 7054
750 07Uppsala
Magdalena.Jacobson@slu.se